

**Ενδεικτικά θέματα Νεοελληνικής Γλώσσας για τη δοκιμασία εισαγωγής στα
Πρότυπα Γυμνάσια**

Γρ. Ξενόπουλος, “Αυτοβιογραφία”

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Στο βάθος του περιβολιού, κάτω από μια κληματαριά και πλάι στο κομμένο κυπαρίσσι, υπήρχε ένα χαμηλό πέτρινο τραπέζι και πίσω του ένας πέτρινος χτιστός πάγκος. Αυτό το μέρος το λέγαμε “Τράπεζα”, και τα παιδιά το προτιμούσαμε για τα παιχνίδια μας και τις κουβέντες. Η μητέρα μου όμως αγαπούσε να κάθεται στη μέση του περιβολιού, κάτω από μια μεγάλη γιασεμιά, που ήταν η αγαπημένη της. Τα δειλινά του καλοκαιριού, όταν η γιασεμιά ευωδίαζε κατάσπρη, εκεί δεχόταν τις φίλες της.

Τα παιδικά μου χρόνια, όσο δεν πήγαινα σχολείο ή όταν είχα διακοπές, στο περιβόλι περνούσα τις περισσότερες ώρες της ημέρας. Ακόμα και το χειμώνα, με το κρύο, όταν δεν έβρεχε, έβγαινα να τρέξω ή να παίξω εκεί. Και το καλύτερό μου παιχνίδι ήταν μια κούνια, που κρεμόταν από μια μεγάλη λεμονιά. Μα και στις “περγουλιές” ανέβαινα να κάνω γυμναστική, όπως σε δίζυγο ή μονόζυγο, και στα ψηλά δέντρα σκαρφάλωνα, είτε για να φάω φρούτα, είτε απλώς για διασκέδαση, και στα στρατόνια έκανα “δρόμους” παραβγαίνοντας με την Ήρα, τη μεγάλη μαύρη σκύλα μας.

Άλλοτε επιθεωρούσα τα φυτά, που μου άρεσε να παρακολουθώ την ανάπτυξή τους, να βλέπω από κοντά τα “μυστήριά” τους ή κυνηγούσα πεταλούδες, ζήνες και άλλα έντομα, όσα τουλάχιστον δεν τα σιχαινόμουν ή δεν τα φοβόμουν. Μια φορά, καθώς κουνιόμουν τρελά, χτύπησα στον κορμό της λεμονιάς κι έσπασα το κεφάλι μου. Και κάποτε τρέχοντας έπεσα και έσπασα το πόδι μου. Άλλα δυστυχήματα δε θυμάμαι. Από μικρός φαίνεται, ήμουν προσεχτικός, όπως είμαι και τώρα.

Είναι μεγάλο σχολείο για ένα παιδί ένα περιβόλι. Κι ο δρόμος βέβαια, αλλ’ αυτός είναι σχολείο για τη ζωή, ενώ το περιβόλι είναι για τη φύση. Εκεί μέσα γνωρίστηκα με το φυτικό και ζωικό κόσμο, μ’ όλες τις εποχές του χρόνου, με τη διαφορετική εικόνα που παρουσίαζε στην καθεμιά το περιβόλι κι εκεί μέσα ένιωσα την πρώτη λύπη απ’ τον ύπνο, τη νέκρωση της φύσης το χειμώνα, και την πρώτη χαρά και αναβίωσή της, την άνοιξη. Εκεί μέσα ακόμη, μυήθηκα στη γεωργία και στην καλλιέργεια ...

B. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. όταν ο συγγραφέας λέει “Τράπεζα” εννοεί :
 - Α. Τον χώρο, όπου γίνονται χρηματικές συναλλαγές
 - Β. την τραπεζαρία ενός μοναστηριού

- Γ. ένα πολύ μεγάλο τραπέζι στο σπίτι του
 - **Δ. ένα πέτρινο τραπέζι με παγκάκι στον κήπο**
2. Με τη φράση “μυήθηκα στη γεωργία και στην καλλιέργεια” εννοεί πως εκεί :
- Α. αποφάσισε να γίνει γεωργός
 - Β. κατάλαβε ότι έβρισκε ενδιαφέρον στις αγροτικές εργασίες
 - **Γ. έμαθε τα μυστικά της γεωργίας και της καλλιέργειας**
 - Δ. παρατήρησε τις αλλαγές της φύσης
3. Ο συγγραφέας προτιμάει να περνάει τον χρόνο του στο περιβόλι αντί να πηγαίνει στο σχολείο ;
- Α. Ναι, γιατί εκεί μαθαίνει πιο ενδιαφέροντα πράγματα
 - Β. Όχι, γιατί περισσότερα για τη ζωή μαθαίνει στον δρόμο
 - **Γ. Όχι, απολαμβάνει όσα του προσφέρει το περιβόλι, χωρίς να συγκρίνει**
 - Δ. Ναι, γιατί στο περιβόλι παίζει με τους φίλους του
4. Ο συγγραφέας σιχαινόταν τα ζώα του κήπου
- Α. Ναι, όλα
 - Β. Μόνο τα έντομα
 - **Γ. Μόνο μερικά έντομα**
 - Δ. Όχι
5. “Τα δειλινά” ποια ώρα της ημέρας είναι :
- Α. νωρίς το μεσημέρι
 - Β. νωρίς το απόγευμα
 - **Γ. νωρίς το βράδυ**
 - Δ. αργά το βράδυ
6. Στη φράση “Άλλοτε επιθεωρούσα τα φυτά”, η λέξη **επιθεωρούσα** σημαίνει :
- **Α. παρατηρούσα**
 - Β. διερευνούσα
 - Γ. κοιτούσα
 - Δ. επιτηρούσα
7. Η λέξη “**παραβγαίνοντας**” έχει την ίδια ρίζα με τη λέξη :

- Α. παρατηρώ
- Β. παραβιάζω
- **Γ. βγαίνω**
- Δ. βάζω

8. Το επίθετο “κάτασπρη” :

- Α. έχει συγκριτικό και υπερθετικό βαθμό
- Β. έχει μόνο συγκριτικό βαθμό
- Γ. έχει μόνο υπερθετικό βαθμό
- **Δ. δεν έχει παραθετικά**

9. Στη φράση : “καθώς κουνιόμουν **τρελά**”, η λέξη **τρελά** είναι :

- Α. επίθετο
- **Β. επίρρημα**
- Γ. ουσιαστικό
- Δ. μετοχή

10. “η γιασεμιά ευωδιάζε **κάτασπρη**” : η ίδια πρόταση σε εξακολουθητικό μέλλοντα θα ήταν :

- Α. “η γιασεμιά θα ευωδιάσει **κάτασπρη**”
- Β. “η γιασεμιά θα είχε ευωδιάσει **κάτασπρη**”
- **Γ. “η γιασεμιά θα ευωδιάζει **κάτασπρη**”**
- Δ. “η γιασεμιά θα έχει ευωδιάσει **κάτασπρη**”

11. Στην πρόταση “Είναι μεγάλο **σχολείο** για ένα παιδί ένα περιβόλι”, η λέξη **σχολείο** είναι :

- Α. Υποκείμενο στο ρήμα “είναι”
- Β. Αντικείμενο στο ρήμα “είναι”
- **Γ. Κατηγορούμενο στο υποκείμενο του ρήματος “είναι”**
- Δ. Επιθετικός προσδιορισμός στη λέξη “μεγάλο”

12. Στη φράση “Κι ο δρόμος βέβαια, αλλ’ αυτός είναι σχολείο για τη ζωή, ενώ το **περιβόλι** είναι για τη φύση”, η λέξη **περιβόλι** είναι :

- **Α. Υποκείμενο στο ρήμα “είναι”**
- Β. Αντικείμενο στο ρήμα “είναι”
- Γ. Επιρρηματικός προσδιορισμός τύπου

- Δ. Κατηγορούμενο στο Υποκείμενο του ρήματος “είναι”

13. Στη φράση “Και το καλύτερό μου παιγνίδι ήταν μια **κούνια**, που κρεμόταν από μια μεγάλη λεμονιά”, η λέξη **κούνια** είναι :

- **A. Υποκείμενο στο ρήμα “ήταν”**
- B. Αντικείμενο στο ρήμα “ήταν”
- Γ. Κατηγορούμενο στο Υποκείμενο του ρήματος του “ήταν”
- Δ. Επιθετικός προσδιορισμός στο “μια”